Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 1471 — NGÀY THỨ NĂM 28 JUIN 1923 — NGÀY 15 THÁNG NĂM ANNAM NĂM QUÍ-HỢI — NĂM THỨ 15

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA
TÉLÉPHONE : 203
Adresse télégraphique:
LUCTINH — SAIGON

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm	12$00	15$00
Sáu tháng	6.50	8.00
Ba tháng	3.50	4.50

BÁN LẺ MỖI SỐ... 0$05
Mua báo thì kể từ ngày mồng một và ngày 16 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO REUNIS)

南中日報 六省新聞

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và ngày chúa-nhựt

DEPOT LEGAL INDOCHINE Nº 1088

POUR LES ANNONCES
S'ADRESSER:
A Saigon: aux Bureaux du Journal rue Catinat, 153-155-157 (1er étage)
A Hanoi: aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn.
A Paris: chez M. M. Mayence & Cie 9, rue Tronchet.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Thơ, chèques và mandats gởi mua báo thì đề ngay cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý Lục-tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ bút.

TRUNG-HUÊ-QUỐC

QUỐC GIA TƯƠNG VONG

Hiện thời, trong hoàn-cầu chẳng còn nước nào rối rấm bằng nước Trung-huê. Vẫn biết bên Âu, việc Pháp với Đức cũng chưa an, tại bởi Đức-quốc muốn ngược dọc, chẳng muốn thường bồi cho Pháp với Bên-gích y như các điều giao trong hòa ước, cứ lấy nể si-sụt, nghèo khổ mà hẹn lần, đặng để lâu ngày chầy tháng rồi tính vuột trợt, khiến nỗi Pháp với Bên-gích, cực chẳng đã, phải hiệp lực đồng tâm, tương binh chim đất đoạt thành để thâu thuế và khoán sằng mà trừ nợ, nên lắm cơn sanh sự kình chống làm cho đổ máu tổn quân; nhưng nay Đức cũng đã thấy rõ lòng khẩn-khái của Pháp rồi liệu thế kình địch không lại, nên Chánh-phủ Đức đã tư thơ cầu hòa, mà Pháp giận vì cái thói ngược dọc, kình chống cách khiếp nhược giã-man, nên còn dùn-dằn chưa muốn chịu. Biết vậy mà nếu Chánh-phủ Đức bỏ hết việc kình chống, hạ mình lòn cúi nhỏ nhẹ và biết giữ tín thành, thì Pháp không nỡ nào hẹp lượng. Ngoài việc Pháp với Đức, mới nghe nước Bu-ga-ri sanh nội loạn, song cũng không hệ trọng gì lớn đến đỗi hại mạng sanh linh; vì vụ biến xảy ấy, có chẳng bởi chi khác hơn là lòng dân-chúng không phục tùng chư thượng bộ đang cầm giềng mối nước. Phe các quan đại thần ấy đi mà lập phủ khác lại rồi chiêu an, thì tự nhiên việc nước an như bàn thạch. Không phải như nước Trung-huê, diệt quân-quyền lập dân-quốc gần mười ba năm nay, làm cho Nam-Bắc đành phân đi rồi, đánh với nhau không ngớt. Một năm chí cuối chẳng nghe chi khác hơn là mạnh ai nấy tranh danh đoạt lợi, định bá đồ vương chẳng e cốt nhục tương tàng, không sợ nỗi da xáo thịt. Bao quãng sanh linh đồ thán, chi màng thiên hạ nhọc nhằn, lớp thì sa hầm sẩy hang, lớp chịu dầm sương gối vác. Ít ngày nghe anh nầy mọc lên đánh, ít ngày nghe anh kia mọc lên phá, mà xét kỹ ra cũng chẳng đâu khác hơn là bên Bắc thì Ngô-bội-Phu với Tào-Côn xuôi mưu phá Tôn-dật-Tiên với Lê-nguơn Hồng bên Nam cho hư việc. Chẳng chịu để cho ai sửa yên mà phục hồi vận nước.

Thì mới cách mấy tháng trước đây, nghe Lê-nguơn-Hồng với Trương-thiệu-Tăng sai sứ qua Thượng-hải triệu Tôn-dật-Tiên về dẹp giùm lũ Quảng-châu, Quảng-tây đặng có giải hòa Nam-Bắc mà chung lo việc nước. Tôn dật-Tiên về Quảng-đông lo sắp đặt công việc đâu chưa xong đâu, bỗng nhiên dân trong nước đồng tình gây việc tẩy-chai Nhựt-bổn mà đòi đất và hủy phá tờ hòa năm 1915. Nhựt-bổn thừa hư ép buộc Trung-huê phê nhận 21 điều nặng quá. Việc tẩy-chai chưa biết nên hư, thình lình nghe Thẩm-hùng-Anh là người của Ngô-bội-Phu tiến cử một lược với Trương-anh-Hoa, ngồi Tổng-trấn hai tỉnh Quảng-châu và Phước-kiến, động binh Quảng-tây vây đánh Quảng-đông, làm như cách của Trần-kiến-Minh phản đánh Tôn-dật-Tiên năm trước. Lo dẹp cho an Thẩm-hùng-Anh cũng hết hơi, lại chẳng phải không tốn bao binh lương, trong lúc nước nghèo kho khuyết. Dẹp Thẩm-hùng-Anh rồi, phe nghịch chẳng muốn để cho Chánh-phủ Quảng-đông rảnh tay mà lo việc gì, sanh kế dọc xuối Tôn-quốc-Mỹ là cường-đạo ở Lâm-thành, đem lu-la chận xe lửa mà cướp bắt dân ngoại-quốc, như những là người Huê-kỳ, người Hồng mao, người Pháp, người I-ta-li v. v. ngụ trong nước Trung-huê buôn bán; bắt về giam cầm trên núi để mà cho chuộc nhiều vàng bạc và buộc Chánh-phủ Trung-huê phải chịu những đều nọ lẽ kia, làm cho Chánh phủ Trung-huê bị sứ các nước chèo kéo, đòi hỏi Chánh-phủ Trung-huê, bảo làm thế nào thì làm, đặng cứu dân ngoại-quốc cho khỏi tay cường-đạo. Chánh-phủ Trung-huê chẳng phải làm không lại Tôn-quốc Mỹ; Chánh-phủ cũng muốn tương-binh tận diệt cường khấu lắm chút, ngặt nỗi liệng chuột sợ bể đồ, nên phải để vậy mà chịu tính êm với cường-đạo. Theo tin điện, cường-đạo đã thả người ngoại-quốc về đủ hôm bữa 12 Juin đây. Tôi chẳng tưởng Chánh-phủ Trung-huê tính êm với cường-đạo là phải chịu đủ hết các điều cường-đạo đã buộc; nhưng mà tôi dám tưởng chắc cho Chánh phủ Trung-huê đã chịu ngoài một số vàng bạc to tác, phong cho Tôn-quốc-Mỹ làm tướng và cho lu-la nhập ngũ, lại thệ nguyện với lũ cường đạo ấy chẳng hề phản ngôn, trở mà làm hại chúng nó. Vẫn biết Chánh-phủ Trung-Huê, lúc cùn chẳng đã, phải hạ mình chịu với lũ cường-đạo như vậy cho qua e chẳng thuận với quân thảo tặc ấy nó giết thác dân ngoại bang mà gây thù cùng chư-quốc, chớ xét kỹ nước Trung-Huê là một nước đất rộng dân đông đang cơn rối loạn nầy, chẳng nên đem bạc vàng mà chuộc dân bị bắt, e làm như vậy chẳng khác nào nông trí cho lũ cường đạo ăn quen, hoặc bắt chước nhau mà làm vậy mãi. Chẳng cần nói còn lũ nào nữa, bắt chước làm như vậy cho xa, tôi muốn nói lũ cường-đạo nhập ngũ ấy thôi: nếu lở một khi nào lương tiền khiếm khuyết, không có cho đủ mà phát lương thì chi cho khỏi chúng nó phản lắm, trở về núi mà làm theo miếng củ. Dường ấy dân ngoại quốc ngụ trong nước Trung-Huê ở sau cho an lòng ngày tháng; Thật đem vàng bạc mà chuộc với lũ cường-đạo là cớ dục lòng quân gian tham làm như vậy nữa.

Chẳng biết nước Trung-Huê còn phải ra đến thế nào? — Rồ lại, phe bên Bắc muốn phá hại phe bên Nam xuôi mưu cho Tôn-quốc Mỹ làm như vậy, cho phe bên Nam rối lòng phiền phức mà bỏ xuôi việc nước đi chăng, đặng có đem phe của mình vào cầm giềng mối nước, quên rằng việc nước ấy việc chung, nhục chung, tồn chung, dầu phải đem bao nhiêu vàng bạc mà chuộc đi nữa, cũng chẳng phải vàng bạc của Tôn dật-Tiên hay là của Lê-nguơn-Hồng, đi lại cũng rút máu mủ của dân, đang phải lúc đồ khổ nầy, cơm chẳng no lòng, áo không ấm cật. Chưa ắc Chánh-phủ Trung-Huê có giữ lời hứa mà để yên cho quân cường đạo ấy chăng, hay là cơn ngộ biến phải quyền, hứa bốc lấy đặng mà sửa yên rồi sau sẽ tính.

Thái-thường-MINH.

TIN MẦNG

Bổn-quán mới đặng tin lành rằng đức vua Cao-miên mới ân tứ cho thầy Nguyễn-hữu-Tinh làm Commis voyageur cho hãng Nestlé một cái mề-đay danh-dự và một cái hàng-lâm, y theo chỉ-dụ đề ngày 15 Avril 1923.

Bổn-quán để ít lời mừng cho thầy Nguyễn-hữu-Tinh.

Bổn quán

Nước ta ông « *Hàn* » nhiều quá!

MÀ CHỪNG NÀO MỚI CÓ VIỆN HÀN-LÂM?

(tiếp theo)

Thoảng những đứng có chức-sắc Hàn-lâm ta nay, nhiệt-tâm với tiếng nói nước-nhà, văn-tự nước-nhà, thì nước ta, ta có lo chi là không tổ-chức hội Hàn-lâm lên được.

Mấy năm nay, trong Nam ngoài Bắc, những người kêu ca tổ-chức cuộc chấn-chỉnh quốc-văn, ghi tên trên báo-chương biết bao mà kể nhưng người viết bài nầy chưa có cái vinh-hạnh được trông thấy qui-danh ông Hàn minh.

Hàn-lâm, Hàn-lâm! Đương kiêm quốc-dân mong chấn-chỉnh quốc-văn đó, là muốn làm cái tài-liệu cho trong đường học mới, và muốn sanh-trưởng thêm tinh-thần tấn-hóa của xã-hội ta từ rày. Quốc-văn là biểu-hiệu của cả một nước, Quốc-văn là linh-hồn chung của một chưởng-tộc; Quốc-văn thạnh, thì dân-trí thạnh, quốc-văn suy thì dân-trí suy. Quốc-văn đối với nước nhà dân-chúng sự cang-thiệp cái ảnh-hưởng như thế, còn đối với mấy ông Hàn — là người tiêu biểu cho văn chương trong một nước — thì sự cang-thiệp trọng-đại là dường nào! ..

Người viết bài nầy, không thể nào để cho mấy ông Hàn ngồi phong-lưu trên án văn-chương đà. Đã nhớ tới mấy ông rồi, mấy ông là cái trụ cả trong trường văn-học; cái chức-vụ của mấy ông, nếu trừ ra ngoài cuộc lo chấn-chỉnh quốc văn ta buổi nầy, thì mấy ông không còn chức vụ nào đặt-biệt hơn và to tác hơn nữa.

Từ chỉ « Nam-phong » xuất thế nhằng sau, thì việc chấn-chỉnh quốc-văn của các nhà văn-sĩ, nét mực hằng ngày chưa chan trên mặt tờ báo trong Nam ngoài Bắc. Bảo, thì bàn về sự lập hội Hàn-lâm, bảo, thì bàn về điều làm tự-vị, v. v.; không có tư-tưởng nào là tư tưởng không cần ích đến cuộc bồi đắp nền quốc-văn.

Có một việc chấn-chỉnh quốc văn, mà đã trông được gọi máu nóng hồi của nhà văn sĩ nước ta đành lòng như thế ... mấy ông Hàn — Thì còn gì quí hóa bằng. Nhưng suốt đến nay, trông ra tình-hình cuộc chấn-chỉnh quốc văn, cũng chưa thấy điều chi là kết cuộc; nhà ngôn-luận các báo-chương, xem lại ông nào cũng giữ kín lấy bộ tự điển riêng của mình trong tòa soạn ấy thôi, chưa khứng đem ra giúp cho hội cổ-động để làm tài-liệu trong cuộc chấn-chỉnh quốc-văn sau nầy.

Bởi sao tôi biết được các nhà ngôn-luận ta nay mỗi ông đều có bộ tự-điển riêng?

— Biết. Mà quả chắc làm vậy. Vì trông những bài vở trong các báo, dùng những tiếng nói, hoặc tiếng mẹ đẻ, hoặc chữ Tàu, thì thường thấy bong chẹo như răng sấu vậy cả. Tôi không cần nhắc ra của báo nào với báo nào, tưởng độc-giả cũng đã hiểu được tờ báo nào hay dùng lầm nghĩa của chữ Tàu luôn luôn trên tờ báo; thậm chí tiếng mẹ đẻ vẫn còn dùng lầm nữa. Nhưng mà người viết bài ấy, họ nói vậy là trúng với bộ tự-điển riêng trong lòng họ rồi, không ai cãi cọ với họ được. Thế thì thôi, cãi dần lần sanh ra ác-cảm.

Mới đây đồng-nghiệp-hữu bên tòa soạn « Công-Luận » có mở ra mục mới « Dượt-báo và phê-bình các báo » để coi tờ báo nào có viết dở thì sửa dùm, viết hay thì khen dùm; sự lưu tâm của đồng-nghiệp hữu bên « Công Luận » tỏ ra đó, là trọng về việc sửa lỗi lẫn cho nhau, chớ không phải riêng về cái thói vạch lá tìm sâu như ai đó. Lưu tâm như thế, thì hay lắm. Song mấy kỳ báo nay sự dượt-bao và phê-bình, thì chỉ có tờ « Công-Luận » và Đông-pháp Thời-báo » phê-bình lẫn nhau thôi, vả lại cũng có tờ báo khác xen vô chút-đỉnh. Bởi thế, nên tôi dám biết được mỗi nhà báo đều có bộ tự-điển riêng.

Tình hình đối-đãi nhau của báo ta ngày nay phát-hiện ra cái cảm-tình như thế, thế cũng là một việc có ích cho nhà viết văn ta lắm. Cho họ biết quốc văn trong nước là một món tài liệu chung của dân-tộc trong một nước, phải thể ý chung của các nhà văn lập thành một văn-tự, không phải cắc-ca cắc-cùm lấy bộ tự điển riêng trong lòng mình làm một món văn-tự để phổ-thông được hay kích bát ai được; bởi ai cũng tự-phụ có bộ tự-điển của nấy.

Bởi như thế, nên Lục-Tỉnh Tân-Văn mới thể được cái ý của chư đồng-nghiệp, rồi cũng do theo ý của chư đồng-nghiệp mà tỏ ra cái bài « Một vị chủ-bút một tờ báo » để các ngài xem. Trong ấy tôi chỉ tỏ ý muốn rằng, chớ chi những nhà viết báo ta nay, nên thường thường nhóm nhau tại hội Khuyến-học Saigon, cùng khảo-cứu lại những tiếng mẹ đẻ mà tiếng nào người viết báo ta thường dùng lầm, và những tiếng nào bằng chữ tàu mà người viết báo không học chữ tàu hay dùng sai, thì ta phải nghiên-cứu lại mà đính-chánh cho nhau trong tiếng cãi cọ, tưởng còn hay hơn là phê-bình lẫn nhau trên tờ báo; phê-bình đi, phê bình lại, mà không thấy rồi lại sanh cái ác-cảm.

Theo ý nghĩ của tôi như thế, là tôi trọng về chức-vụ của nhà soạn báo phải lưu-tâm mà tự xét lấy nghề nghiệp của mình đứng giữa công-chúng ... phải hoàn-toàn; không phải đã lãnh cái chức vụ viết báo rồi, mà còn của công-chúng sửa những chữ sai văn thừa của mình đó nữa. Nên cái việc hội nhau nơi nhà hội Khuyến-học tôi đã tỏ ra đó, là ý tôi muốn có chỗ cho người viết báo ta làm cái trường khảo cứu quốc văn và để cãi-cọ nhau về nỗi dùng chữ lầm chữ sai của mình, không cần phải đem đính-chánh đi, đính-chánh lại trên tờ báo, mà đính-chánh hoài cũng không hết lỗi, làm nhọc trí khán-quan. Không ích gì. Thà bổn phận mình mình lo lấy. — Chớ hỏi ai?

Huống nhà quốc-văn ta buổi nầy, có khác nào ở giữa cái buổi dông to gió dữ, mưa giọt nắng dồm, chịu với tăm chìu nghiêng ngửa, chưa có thể đứng được vững-vàn; những tay đã gọi là văn sĩ bây giờ, thì thấy biết bao những người nhiệt thành vì nhà quốc-văn ta đang nghiêng ngửa đó, muốn ra sức mà chỏi. Ai ai cũng muốn chỏi; bạ đâu chỏi đó Chỏi thôi,... cái nhà không thể đứng an với họ!

Tình trạng nhà quốc-văn ta chịa với văn-sĩ ta như thế, mấy ông Hàn là trụ văn-chương trong nước, mới nghĩ làm sao?

Trung-Trực

(Còn nữa)

Vô tuyến điện

Bordeaux ngày 25 Juin 1923.

Cuộc đua Longchamp

Đua ngựa tranh phần thưởng thành Ba-ri Filipert de Savoie được hạng nhứt, Chekusuie hạng nhì, Lerapuein, hạng ba. Hết thảy 18 con ngựa ra tranh. Ông Millerand có dự xem cuộc đua nầy.

Máy bay sa

Nhà phi-công Jean Casale, có danh trong lúc giặc khi đưa quan nguyên Thị-lang bộ phi-cơ trở về đến tỉnh Oise, máy sa người tuyệt mạng. Người coi máy bị thương tích nhẹ.

Đấu quyền

Võ sĩ Langsa Mescurt, không đầy hiệp đánh ngã võ sĩ Mac Adan người xứ Ê-cốt.

Bên Gờ-réc

Quan Nguyên-soái Mavromichalis kế chức quan Nguyên-soái Pangalos.

Một trái phá

Gần thành Lautenburg, có một trái phá nổ làm cho gần hai chục cái xe-lửa sụp đường rầy. Người coi máy bị thương tích nhẹ.

Sở cảnh-sát

Ba thành phố Essen, Mulheim và Oberhausen ưng lập sở cảnh-sát.

Nạp thang

Quan Nguyên-soái Degoutte ra nghị định lập cách thức nạp thang. Thang ấy sẽ bị đánh thuế. Nếu chẳng tuân nghị định ấy thời phạt vạ một số tiền bằng hai tiền thang mà tiền vạ không được quá 100 triệu đồng marks, và phạt tù cho đến 5 năm.

Ngày 26 Juin 1923.

Kỷ-niệm trận Vẹt-đon

Hôm thứ hai rồi có tiết lễ kỷ-niệm trận Vẹt-đon lần thứ bảy. Có phái-bộ binh bị Banh-gích và Langsa dự lễ. Quan Thống-soái Joffre thay mặt Chánh-phủ xưng tụng công lao khó của các quan lãnh trách nhậm quan trọng như là ông Pétain, ông Nivelle và ông Mangin, và khen tài binh linh rất xứng đáng cho Đại pháp dân quốc được đẹp mày nở mặt, và khen lòng kiên nhẫn của dân giúp cho binh được thắng trận.

Thành-phố Ba-ri

Hội-đồng thành phố Ba-ri cử ông Georges Lalou, tổng thẩm-phán sở dự toán thành Ba-ri từ 4 năm nay, làm nghị trưởng.

Đức Giám quốc

Các báo có đăng chương trình cuộc ngự du của đức Giám-quốc ở các tỉnh trung-ương xứ Pháp. Ngày 7 Juillet, ngài dự lễ tam bách châu niên kỷ-niệm ông Pascal ở thành Clermont-Ferrand. Kế đó ngài sẽ viếng tỉnh Haute Loire và tỉnh Vivarais.

Cải chánh

Quan Thượng thơ bộ ngoại giao cải chánh rằng quan đại Khâm-sai bên đất chiếm chẳng có bẩm tấu cái tờ đăng trong báo Ăng-lê.

Lại tin đồn quan Nguyên-soái Gouraud được cử làm Sứ-thần Pháp bên Huê-kỳ cũng không thiệt.

Bên Banh-gịch

Các báo nói rằng cuộc thương thuyết của ông Thumid không thành; chắc là không thể lập tòa Nội-các trước ngày thứ tư

VỀ VIỆC THUẾ-THÂN

Quan Nguyên-soái mới cử một bàn hội phái-viên những là: Ông *Eutrope* giám-đốc làm hội-trưởng, một viên hội-đồng quản-hạt Langsa, một viên hội đồng quản-hạt Annam là ông *Nguyễn-phan-Long*, ông *Butel* Tham-biện Tây-ninh, ông *Lê-quang-Hiền* hội-đồng hội nghị tư, làm hội-viên, ông *Jade* làm tờ hãng, đặng mà khảo cứu coi phải chấn chỉnh việc thuế-thân của người Annam ra làm sao.

Sẵn nay có bàn hội phái-viện để khảo-cứu vấn đề giấy thuế-thân, tưởng cũng nên chỉ cho hội ngó thấy mấy đều bất tiện như sau nầy.

I. — Giả-sử tên Ổi ở Biên-hòa đi Rạch-giá buôn ghe nên về không kịp mà đóng thuế thân. Tên Ổi mới về tới Mytho bị lính bắt vì giấy thuế-thân cũ. Ổi thuật việc mình vậy vậy, xin để cho về đóng thuế-thân, bằng không thì Ổi đưa đủ số bạc một cái giấy thuế-thân xin ông Cò nhận lãnh giùm và gởi cho quan Tham biện Biênhoa. Ông cò không chịu, bắt tên Ổi giao cho một tên lính giải về Biênhoa, còn Ổi phải bỏ ghe bỏ bạn đó.

Thử xét lại coi một tên lính giải một người không giấy như Ổi tốn cho Nhà-nước là bao nhiêu, và hại cho Ổi thế nào.

Nếu sợ Ổi không đóng thuế-thân thì ông cò cứ nhận số tiền đó rồi gởi cho quan Tham-biện chủ tỉnh của Ổi ở mà đóng thuế-thân trước, tha Ổi về trình diện mà lấy giấy thuế-thân mình. Thế chẳng là tiện hơn, Ấy vậy tôi xin bàn hội phái-viên xin thế nào mà từ nầy về sau, nếu ai chưa đóng thuế-thân củ mà họ có tiền đủ đóng thì xin nhận cho họ chớ nên bắt.

II. — Còn nói về cái giấy thuế-thân thì bất tiện quá, vì giấy ấy không được chắc nên làm thế nào giữ cho được tới năm năm. Thử xét lại mà coi giấy thuế năm năm, dầu cho về tay người kỹ lưỡng thế mấy, cũng rách cũng dơ, chớ không giữ y nguyên được.

Ấy vậy hôm nay Nhà-nước đã có bày giấy thông hành gọi là carte d'identité có lăn tay và có chụp hình, thì giấy thuế-thân cũng nên làm như giấy cũ tiện hơn năm nào đóng năm nấy. Còn bằng không thì hãy bày phương tiện nào khác mà làm giấy thuế-thân năm năm cho chắc.

III. — Chẳng cần nói ở trong xã-hội người có nhiều hạng, người giàu kẻ khó kể sang người hèn, ấy thuế-thân tưởng cũng nên liệu định thế nào mà chia ra tùy theo hạng người mà bắt đóng, trừ ra có thuế chánh ngạch đồng thì ai cũng đóng 1 đồng còn mấy thứ kia phải phân biệt ra.

Theo ý tôi nghĩ nếu Nhà-nước làm theo cách sau nầy người giàu sang đều đóng thuế hơn kẻ nghèo khó, họ cũng bằng lòng, vì làm như thế đã phân biệt cho họ là người phẩm cao trong xã hội, mà lại vừa theo sự nghiệp của họ. Thí như tên đày-tớ đóng 5$50, người chủ nhà cũng đóng 5$50, thế thì có chi là phân biệt đâu. Cho chi Nhà-nước chia ra, thí dụ: làm năm hạng. (làm như thuế-thân khách-trú.) Người nào huê lợi mỗi năm trên 20.000 $, thì đóng 20 đồng.

— 10.000 — 10 —
— 5.000 — 5 —
— 500 — 3 —

Còn thợ thầy và dân không sự nghiệp chi thì là 2 đồng.

Đã vậy mà phải làm cho phân biệt đều nầy nữa là cũng thí dụ:

Người đóng thuế hạng nhứt 20 đồng thì được tới tháng Juillet là kỳ hạng chót phải đóng: người đóng thuế hạng nhì 10 đồng, thì tới tháng juin; người đóng thuế hạng ba 5 đồng thì tới tháng Mai; người đóng thuế hạng tư 3 đồng thì tới tháng Avril; còn người đóng thuế năm 2 đồng thì tới tháng Mars.

Theo ý tôi nghĩ nếu Nhà-nước định như thế người giàu kẻ nghèo đều có sức đóng thuế thân hết, không còn ai trễ nải cho đến phải trốn xâu lậu thuế.

IV. — Còn theo như lời ông hội-đồng Trương-thành-Thưởng xin cho mấy kẻ nào bấy lâu lậu thuế thân tên khác, thì Nhà-nước cũng nên cho một năm nữa là năm chót; kỳ đến năm 1924 tháng juillet, bấy lâu ai không có đóng thuế thì được đóng một cái giấy mà thôi còn mấy năm trước nhà nước tha thuế cho.

Trần-văn-Chim

Đông-pháp Thời sự

NAM-KỲ

Hoản hồn chưa?

Chiều hôm kia có một ông quan ba đi chơi dưới ghe, khi gần tới cầu Bến-lức thì ngài nghe tiếng súng bắn bùm bùm gần đó. Tuy vậy mà ngài cũng cứ việc đi, chẳng dè đi một chập nữa có một chiếc ghe nhỏ của ăn cướp xáp lại, biểu ghe của ngài phải ngừng không thôi nó bắn chết. Ngài lò mặt ra đặng lấy cây súng, thì bọn ăn cướp hoản hồn bỏ ghe bỏ đồ đạt mới đánh gựt, bỏ 4 con dao và chừng 40 cạt-tuốch cùng là đạn chevrotine rồi lặng xuống sông đi mất.

Hụt ăn.

Chạy đâu cho khỏi

Cái tủ sắt nhỏ của M. Nas de Tourris bị mất lúc nọ, nay kiếm được; ăn trộm bỏ dưới giếng ở Phú-nhuận. Tên Trương và tên Tiết bị bắt. Tên Trương khai rằng nó lấy tủ sắt rồi nó đưa cho tên Tiết chớ không mở ra, nhưng tên Tiết trước khi liệng xuống giếng thì nó khuôi tủ sắt ra, lấy bạc tiền ở trong.

Xe-máy thử sức

7 giờ tối hôm kia tại chợ mới Saigon xe-máy của Trần-Hiệu và xe-máy của thầy Trương-văn-Hoang đụng với nhau. Xe của thầy Hoang bị hư bánh trước và thầy lại bị té gảy ngón tay giữa.

Cũng là xe đụng

Hồi 2 giờ rưỡi có một cái xe chở sắt ở trong nhà rồng đi ra đụng xe-kéo nº 1877 cái nhiếp gảy còn về xe thì hư.

Chết giữa đường

Hôm 25 tây lối 2 giờ Nguyễn-thị-Huê là người buôn gánh đem đến bỏ cái thây đứa con gái của nó chết giữa đường. Ông cò dạy đam thây đứa nhỏ ấy đến nhà mồ và liền cho quan thầy Montel hay.

Chợ phiên Hanoi

Ông hội-trưởng phòng Thương-mãi có đề lời cho các vị thương gia hay rằng (phòng hiệp lý) phòng Thương-mãi có kiểu đơn xin đấu giá đồ tại chợ phiên Hanoi làm bằng chữ tây và quốc-ngữ.

Chư vị thương gia cứ coi theo trong đó mà biên đủ rồi trao lại cho ông hiệp lý phòng Thương-mãi đặng người gởi ra ông hội-trưởng bàn Ủy-viên về chợ phiên giùm cho.

Chạy đâu cho khỏi

Mới bắt được tên Đặng-văn-X... bạn ghe ăn cắp của Lê-văn-Danh bán đồ đồng 760 đồng bạc. Trong mình tên X... còn lại 400 $.

Tên Phạm-văn-Danh kêu là Dương vô nghiệp nghề bị giải qua Biện-lý về tội du-côn và không có giấy thuế thân ba năm nay

Trung-Bắc

Thuốc phiện-lậu

Hanoi. — Tên phạm-thị-Nga bán gạo bị phạt tù hai tháng 5 trăm quan tiền Tây và 651 p. 60 vì tội bắt được thuốc phiện lậu thì ấy để trong thùng, nhưng ấy có mấy người làm chứng rằng thuốc ấy của chánh tổng phao cho thị Ngà mà vu vạ thời được tha.

Quả dưa. — Ngày mồng ba cô Ngô-thị-Phong đi bán gạo về qua phố Hai-Dương bị đứa hung đồ đánh bằng quả đấm ở ấy mất một cái nhẫn vàng giá năm đồng bạc, cô Thong đã có đơn trình sở cẩm để xét việc ấy.

Xe hỏa đâm mà không chết

Tên Thọ chín tuổi mồ côi cha ở với bà nó đi giữ vịt ở ngoài đồng có đường xe hỏa. Lúc hai giờ chiều lên đường sắt nằm ngủ bị chuyến xe hỏa đi ngang, người cầm máy trông thấy mà ngừng không kịp, thời xe đã đi lướt ngang qua, nó bị đầu ở dưới gầm xe nên không chết chỉ có bị thương chút đỉnh thôi, đã chở vào nhà thương.

Bão nước

VinhBinh. — Ngày 16 ta trời đang tạnh ráo bỗng nhiên tối tăm mù mịt rồi xán xuống đám mưa to quá chừng luôn mấy đêm ngày; ruộng đồng ngập lút đường sá hư hỏng, Trận mưa ấy người ta gọi là bão nước.

Các tỉnh xứ Bắc trong mấy ngày ấy bị lắm trận mưa rất to, Đường sá hư hỏng nhiều, lút ngập cả.

Ngày lễ Hưng-quốc Khánh-niệm

Thường năm đến ngày mồng hai tháng năm gặp ngày Hưng-Quốc-khánh-niệm

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HÃY COI CHỪNG
Thuốc
Giả mạo theo kiểu
CỜ NẦY

CIGARETTES
NATIONALES
Hãy hút *thuốc cây cờ* Tam Sắc đã ngon và không khô cổ
Hãng : Cie de Commerce et de Navigation d'Extrême-Orient
(ALLATINI) *Saigon làm Đại-lý*

PHẢI COI CHO KỸ
HIỆU CỜ
TAM SẮC
sẽ mua

tiết, ngày ấy các lễ nghi năm nào cũng diễn-dương giống nhau cả. Vậy xin lược kể như sau nầy:

Trước ngày lễ hai ngày thời có làm lễ kỳ cáo ở các Liệt-miếu và Thế-miếu. Ngày chính lễ Hoàng-Thượng có tứ tế đức Đông-cung nguyên-soái Ang-Duệ hoàng-thái-tử và làm lễ cầu hồn cho đức thầy Bá-đa-Lộc Adran tại nhà thờ chung Phủ-cam, phát pháo ở kỳ-Đài, kết thể-lâu thể-bằng, và trương-Đăng kiết-thể ở giữa sông Hương-Giang và nơi Lương-tạ. -Đua trãi, đánh-đu, đá bóng, hát bội, múa bát-dật, bài bông đốt cây-bông... và thiết tiệc bánh rượu hoản đãi các qui quan và qui-quyến.

Lễ hưng-quốc-khánh niệm năm nay các nghi chú cũng như mọi năm: duy có Hoàng-Thượng thánh thể vi-hòa, nên không ngự đến lương-tạ như các năm khác, vậy khi diễn lễ có các cụ lớn cơ mật khâm mạng; có mời quan khâm-sứ đến dự lễ. Suốt ngày đêm mồng hai mồng ba người đi xem trên bờ dưới nước rất náo nhiệt, các nơi hoàng-thành phố diện cùng nhà-thự công-tư đều trương đăng kiết thể rất tráng lệ. Thật là một ngày khánh-niệm rất nên hoan-hỷ vậy.

Thời tiết

Cuối tháng tư năm nay trời mưa quá lắm, mưa luôn hơn mươi ngày, khí trời hóa lạnh chẳng khác gì mùa đông. Đồng ruộng nước ngập, mạ lớn cao mà cấy không được. Các nhà nông rất lo, nếu qua tháng năm trời nóng lạnh thời mùa lúa tháng tám còn gì trồng được, thời tiết không thuận giá gạo cứ cao mãi, Một quan 7 lon rưởi đến 8 lon không được 10 lon như năm ngoái.

Việc đắm tàu Nguyễn-trại

Hanoi.— Trong số 12 người tàu Nguyễn-Trãi bị nạn hôm nọ thời mới thấy có năm người sống sót lại. Còn bảy người nữa chưa có tin tức gì cả. Năm người ấy nhờ về một người thuyền chài tên là Nhân ở Thanh-hóa ra đánh cá ở ngoài khơi cứu được đưa về. Cứ như lời của năm người ấy khai thời tàu Nguyễn-Trại bị đắm ở tỉnh Quảng-bình.

Ai đánh chết mà quăn xuống biển

Bình-định.— Hôm 26 Mai có hai đứa trẻ con ôm lấy một cái thây chết trôi mà kêu khóc ở sau thành phố Quinhơn. Ông Cẩm bắt hỏi chúng nó khai rằng người ấy là cha nó chèo thuyền đi mua cá về bán, đi hôm ấy đi mất không thấy về. Chúng nó đi tìm mới gặp đây. Xét trong mình người ấy có một vết thương bầm tím ở sau cổ, còn sáu đồng bạc đem theo mua cá thời còn lận ở trong lưng, quan khán xong cho chôn, còn nghi án ấy sẽ xét.

Chém cọp mà cứu chồng

Hai vợ chồng người tiều-phu ở đèo Cò mông cùng nhau đi hái củi. Khi đầy gánh trở về, một con cọp to theo vồ cổ người chồng. Vợ liền bỏ củi vác rựa đến hết sức chém cọp mà cứu chồng lại. Cọp bị chém năm bảy lát đau quá mới cong đuôi nhảy về rừng. Người vợ cổng chồng về đến nhà thời đã hai đường âm dương cách biệt. Thảm thay!

Tham thì thâm

Quangngai.— Có một chàng thiếu-niên đến ở ngụ tại phố Cửa-tây làm nghề cúp-tóc và trương cử giặc ủi, nhờ ơn trời đất đãi người mới, bấy lâu nay làm ăn cũng phấn chấn, gia gì chàng khéo chiều lòng bưng bợ, ai cũng thương được, nên được nhiều thân quyến, cúp-tóc và giặc ủi thiệt rất đắc địa. Năm ngoái chàng về thăm nhà ở Huế, có bảo một bọn đờn ca đem vô, thuê trường hát đờn ca một tháng, kiếm được vài trăm bạc lời, năm nay ăn quen bằng mùi cũng về Huế đem bọn ấy vô, thuê trường hát đờn ca như trước, bắt đầu đờn ca từ đêm 27 Mai đến nay, cho giấy đi mời cả, trong lòng chắc rằng khi nầy có lẽ lời được nhiều hơn, chẳng ngờ lòng người đã chán cả, ít ai đi coi, lại nhơn mấy hôm nay trời nắng mưa đêm, người đi coi lại càng ít ỏi quá, chàng thấy thế liệu không xong, đem bọn ấy xuống Thuxa mà đờn ca mấy đêm, té ra ở Thu-xa toàn là người có hiếu chi thú phong lưu ấy mà coi, thành ra cái cuộc vui như rửa phải hóa buồn, mà so lại ế quá ở tỉnh, chàng lấy làm ngã lòng lo sắm sửa nan thoát mà đưa bọn ấy bồi hương.

Nghe đâu lúc ni lại lỗ vốn nhiều, song chẳng biết vài trăm bạc lời năm ngoái đó có đủ bù vô không, hay là phải còn thêm đến vốn nhà nữa.

Phát phần thưởng

Chiều hôm 27 Mai, quan Đốc-giáo trường Cự-thể cho thiếp đi mời cả qui quan qui phu-nhơn, nam quan và các viên chức tùng sự các sở đều đến tại trường mà xem phát phần thưởng cho học trò. Khi quan viên đến đủ quan Đốc có đọc một bài cảm ơn rồi thì quan Công-sứ thay mặt cả quan viên mà trả lời lại, đại khái ngài giãn về sự học hành cho mau tiến bộ và khen quan Đốc có lòng siêng năng dạy dỗ, học trò đều được bổ ích, cuộc xong đốt pháo mừng rồi mới phát phần thưởng. Lúc bấy giờ ở ngoài trường người ta đến coi đông đảo vô cùng, bề thấy cậu cô học trò nào được xướng danh lên lãnh phần thưởng thì ai nấy thảy đều khen ngợi thật lấy làm vẻ vang lắm vậy.

Giận mất khôn

Có hai thầy kia ở chung một nhà, nhơn lúc buồn đem cờ tướng mà đánh cho khuây, ấy là rõ thật « Kỳ cuộc tiêu trường hạ » đó, khi bên đi được năm bảy nước thì vừa có mấy ông anh em bạn cũng nhơn ngày nghỉ đi chơi nghe gõ lắt cắt bước vô coi, ông nầy chỉ nước nầy, ông kia chỉ nước kia, và cười và nói rầm nhà làm thầy K. khuẩn trí, đi bậy đi bạ thua luôn thầy C. ba bàn, mặt mày đỏ phừng, tay thì đặt cờ còn miệng thì cứ mời « đánh nữa đánh nữa » thầy C. thấy rứa muốn kích thêm chơi, bèn trả lời một cách cao kỳ mà cười với mấy ông bạn. Chẳng ngờ thầy K. lượng hẹp chịu khích không nổi, cơn giận mất khôn, không còn nghĩ chi đến tình liên hữu cả, liền đứng dậy bưng bàn cờ mà đổ cả con cờ lên trên đầu thầy C. và toan hầm hầm đánh lộn. lúc bấy giờ may có mấy ông bạn ngồi đó hết sức hòa giải cang giáo, không thì hai thầy nầy cũng có thầy bị thương, mà lại thương tình hòa khí.

Thiết tưởng-nhiều người lượng hẹp không chịu khích khí, nghe câu nói xúc tâm thì liền nổi giận, như điên như dại, nói bậy nói xàm, không xét phải quấy, không nghĩ hoạn nạn, tự ý hành hung cho nư lòng giận, ấy là đồ thất phu ỷ mạnh làm càng, chớ sao phải là văn nhơn học thức, nên các ông hay có tính ăn nói khôi hài chớ có chọc đến mấy người lượng hẹp

HỘI THI
BREVET SUPÉRIEUR

Tên mấy viên học-sanh được chấm đậu bài viết.

Cô *Chauvet* và *Natívet.*

MM. Trương-văn-Huấn, Trần-văn-Khuê.

Bổn-quán để ít lời chúc mừng và hết lòng tặng khen mấy viên học sanh kể tên trên đây.

SỢ THIẾU MÚI BÁN

Tamquan. — Mấy năm trước ở Tamquan có làm múi, sau vì làm không lợi nên nhà-nước bỏ không làm nữa, chỉ tải múi, các nơi lại bán mà thôi. Bán cũng không được bao nhiêu cho lắm là vì Tamquan ở chính giữa 2 sở múi lớn là Dégi và Sahuynh, mà 2 sở đó lại bán rẻ hơn.

Năm nay trời làm không thường, đương giữa mùa hạ mà trời mưa gió một lúc như mùa đông, rồi cứ chiều chiều lại mưa giông, nên ở Sahuynh và Dégi làm không ra múi; ở Dégi thì chưa rõ, chớ ở Sahuynh từ một tháng nay không có một hột múi, thành ra bao nhiêu người buôn múi và con nhà biển, trước mua múi. nên đua nhau tới Tamquan mua cả.

Từ đầu tháng sáu-tây, ngày nào trước cửa Thương chánh cũng đầy nhch người ta chen lấn nhau mà mua múi. Ở đây cũng sợ thiếu múi nên chỉ bán cho mỗi người một thùng 50 kilos mà mỗi buổi mai bán ước đến hai trăm thùng là ít, còn người ta thì hơn ba bốn trăm người, nào gánh, nào khiêng, nào thúng, nào mũng, từ 7 giờ mai cho đến 12 trưa, ồn ào rộn rực chẳng khác gì cái chợ đông buổi mai, xem cái quang cảnh thật lấy làm vui vẻ lắm.

Mong rằng trời cứ nắng luôn cho mươi ngày đừng có mưa giông buổi chiều, thì Sahuỳnh mới có thể làm múi được Tamquan mới khỏi sợ thiếu múi mà bán.

Minh-Chương lai-cảo.

Gia-truyền-tập

Có kẻ hỏi không biết làm cách thế nào mà bỏ bịnh rượu. Nhân một hôm, có người thuật lại cho tôi nghe một chuyện như sau đây, chẳng biết có thật vậy không, chư qui độc giả coi ai có ghiền rượu mà muốn bỏ làm thử một lần coi quả vậy chăng.

Người ấy nói với tôi như vầy: Bên cạnh nhà tôi, có anh kia nghèo, nhưng có bịnh rượu rất lớn, người vợ vẫn than van mãi, anh chồng cũng muốn bỏ cho rồi, ngặt vấn rượu thì làm công chuyện không được, vì vậy mà trong gia đình thường diễn ra lắm trò chếch mếch.

Ngày kia, có một ông lão đi đường, ghé vào nhà tôi nghỉ mệt, lúc ấy nhằm cơn anh chồng uống rượu say, đánh đập và chưởi bới vợ con tở mở. Tôi có nói chuyện cho ông lão nghe, thì ông ta nói với tôi như vầy; « Chú em muốn giùm cho người ấy bỏ rượu cũng không khó chi, hãy coi người nào chết đó, rồi lấy một nhạo rượu, thọc ngón tay người chết vô trong và vái như vầy: xin chú hay anh gì đó đam rượu nầy theo xuống âm-phủ mà uống, đừng để cho (người mà ghiền rượu đó tên họ gì mình phải nói) uống nữa. Làm như thế rồi đem rượu ấy về cho người ghiền rượu uống thì tất nhiên phải giừt. » — Mà thật vậy, cách một tháng sau, tôi làm y như lời ông lão dặn, tôi đem rượu đó về cho anh kia uống, uống rồi thì anh ta phát buồn mửa, mửa một hồi thì hết; mà rồi từ đó về sau anh bỏ tuyệt rượu, không uống nữa. »

Rachgia cư sĩ : Hàng-thuận-Đặng.

Ngày 28 Juin 1923.

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

	Sớm mai
Nhà-nước	8 fr. 30
Ngân hàng Đông-pháp	8 31
Ngân hàng Hongkong Shanghai	8 35
Ngân hàng Chartered	8 30
Sté de Gérance de la Banque Ind. de Chine	8 35

Quốc-trái của Đại-pháp

Tại Paris ngày 15 Juin 1923.

Vé lợi 3 %	57 75	Vé lợi 5 % 1920	88 20
Vé lợi 5 % 1916	74 75	Vé lợi 6 % 1920	86 40
Vé lợi 4 % 1918	61 70		

MỄ CỐC

Giá lúa chở đến nhà-máy Chợlớn bao tra lại giá một trăm ki-lô

Vinhlong	4 p. 90 à 5 p. 00
Gocong	5 10 à 5 20
Bai-xau	5 05 à 5 15
Baclieu	5 15 à 5 25
Giá thường hạng trung	5 05 à 5 15

Hang buôn E. HEUMANN
60, đường Mac-Mahon.— SAIGON
Tên dùng đánh dây thép : HEUCO Saigon
Dây thép nói số 268
NHẬP CẢNG — XUẤT CẢNG
LÃNH VIỆC — BÁN SOÁT
Có trữ bán :
Rượu CINZANO Turin
Vermouth, Asti-Spumante.
Hãng PIDWELL Paris
Sữa Condensé sucré «Favorite»
Sữa không đường «Gloria»
MULFORD & Cie Philadelphie
Pastilles à la Menthe :
Màu hường, Màu tiếm
NICOLAS ROUGIER FILS Marseille
Đồ nhuộm tơ, vải
LE NÉOPTOL FRANÇAIS Paris
Thứ tẩy độc cốt nhứt. Giết độc trùng
Tránh khỏi sự tiêm-nhiễm và các thứ bịnh
Bán các mùi hôi và dơ
GUILLOT & Cie BORDEAUX
Là thứ rượu mạnh
BOUCHAND PèRE & Cie FILS BEAUNE (Côte d'Or) BORDEAUX Reims
Rượu tốt Bourgogne và Bordelais
Rượu thường dùng
ELESCA Paris
Đồ ăn bổ
Sữa đường Cacao là một thứ ăn điểm tâm quí lắm, mỗi lần ăn cứ pha với nước sôi.
Hãng LAUTIER Fils Crasse (France)
Dầu Olive thứ thiệt surfine vierge có cối Olive de la Provence nên bảo chắc rằng tốt.
A. DEJEAN.— CETTE.
Rượu mạnh.
Société Coopérative des Muscats naturels de Frontignan
Vin MOUSSEUX duc des Bardes
Là thứ rượu Sâm-banh ngon
Mua các món sản-vật ở trong xứ

10 HP
DE DION BOUTON
KIỂU NĂM 1923
MỚI ĐEM QUA
BERTHET, CHARRIERE & Cie
Một mình Đại-lý mà thôi

NGUYỄN-VAN-THIẾT
Quản-lý
PHÁP-VIỆT KHACH-LẦU
Hôtel de France
N. 157, rue Catinat, N. 157 - SAIGON
PHÒNG
Mát mẻ, Thanh tịnh
PHÒNG TẮM Sạch-sẽ, có DOUCHE
GIÁ RẺ

AI MUỐN CHO CON ĐI CHỢ

bên Pháp-Quốc ???

Một bà đầm có đủ chứng tư-cách tốt, sắm sửa về Tây *(Pháp Quốc)* chịu lãnh trẻ thiếu niên đem về Tây cho học ngoài tùy ý cha mẹ muốn và lãnh coi sóc vi c ọc hành và việc ở ă trong nhà cửa.

Xứ phong thổ tốt nhứt.. *Tỉnh :* NICE « PAU « AIX

Nội 3 tỉnh đó ai muốn gởi con đến học tại tỉnh nào thì bà cũng tùy ý mà đi theo.

Ai có con muốn gởi gấm cho bà đầm ấy xin do nhà báo Lục-Tỉnh mà thương nghị.

Bánh BIT-QUI nầy quí lắm, ăn nó THAO cái miệng.
có trữ bán tại hãng
DENIS FRÈRES
Là Đại-lý ở *Saigon, Haiphong, Hanoi, Phnom-penh và Tourane*

廣東二天堂大葯房
NHỊ - THIÊN - ĐƯỜNG
PHARMACIE-ASIATIQUE
38, rue de Canton — à CHOLON

Extrait du Certificat délivré par l'Institut Pasteur de Saigon le 15 Octobre 1921.

Ces préparations peuvent être considérées, toutes, comme des préparations ou substances de la Pharmacopée chinoise. Elles paraissent ne présenter aucun danger, à condition de se conformer, pour leur emploi, interne ou externe, aux indications des notices ou des étiquettes. Enfin, elles sont en très bon état de conservation.

Sao lục tờ vi bằng Institut Pasteur, Saigon ngày 15 Octobre 1921 chứng rằng :

Các thứ thuốc của tiệm tôi nói trên đây đều làm bằng mấy vị thuốc bên Trung-huê. Thuốc của tiệm tôi không có món chi làm hại hết, miễn là trong khi dùng hoặc uống hoặc thoa, thì phải cứ coi theo các lời dặn hay là coi theo nhãn Nói tắc mỗi đều thuốc, của tiệm tôi để lâu chẳng hư.

DẦU ĐẬU KHẤU

Tại nhà thuốc Nhị-Thiên Đường, Ông Lương-y Vi Tế-Sanh bào chế ra, ở tại Quảng-Đông Tỉnh Thành đường Đại-tân.

Thứ dầu nầy bào chế bằng thứ hột đậu khấu, rất nên công tình lắm. Trị các chứng kể ra sau nầy nên hiệu nghiệm.

Lão ấu nam nữ, có đờm có phong, hoặc mạo cảm phong sương, nóng lạnh sổ mũi nhức đầu đau bụng, cổ khô miệng đắng, hoặc nhức mình nhức mẩy, đau gân cốt, cùng là ghẻ ngứa, sưng mình sưng mẩy, hoặc là kinh phong thì hãy dùng thứ dầu nầy, trong uống, ngoài thoa thì hết liền.

CÁCH DÙNG : thoa mí tâm, lỗ muỗi, màng tang, tại rúng, sau lưng, chỗ nào có bịnh thì thoa chỗ đó, và người lớn uống 10 giọt, con nít uống 5 giọt dùng nước trà mà uống.

Liệt-vị có mua thì hãy nhìn chắc cái nhãn Ông-Phật, hiệu NHỊ-THIÊN ĐƯỜNG mới phải là dầu thiệt, kẻo lầm thứ giả.

Giá : mỗi ve nhỏ 0$ 10, ve lớn 0$ 40

PHẢI HÚT THUỐC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

TÔI CHỈ HÚT THUỐC ĐIẾU VẤN RỒI

HIỆU: LE NIL

HAVANE — Thứ cordon màu đỏ

MARYLAND — Thứ cordon màu xanh

Savon Cadum

Để rửa mặt và tắm.

Savon thường làm hoặc nhiều muối, hoặc dầu-mở không được trong sạch cùng nhiều món độc khác làm cho nước da mất sự mịnh của nó.

Muốn biết savon tốt hay là xấu thì lấy chóc lưỡi mà thử nó. Nếu nó chắc cùng làm chóc lưỡi nồng, thì savon đó làm nhiều muối, chắc nó phải làm dày nước da.

Savon Cadum bào chế một cách kỹ lưỡng và trong sạch; chẳng những là nó làm cho nước da trở nên mịnh, mà lại làm cho lỗ chơn lông được khoẩn khoắc.

Trong mình ta đều có lỗ theo chơn-lông, nếu những lỗ ấy bị buội-bậm bích lại, thì nó mọc ra u, nần cùng mình.

Bọt và nước Savon Cadum thấm vào chơn lông, rửa đồ nhơ-nhớp mà làm cho cái da của ta được khoẩn khoắc và mịnh luôn luôn.

Dùng Savon Cadum lấy làm ích kém, gì người ta dùng nó không bỏ chúc nào, mà lại lâu hằng hai cục savon thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là hai quang.

VIN de VIANDE

Rượu máu thịt AUBERT

Thứ rượu bổ lực và bổ huyết hay hơn hết, từ đó đến giờ ai ai cũng biết.

Của SOCIÉTÉ du GRAMINOL & SUPERCAO chế ra

Có được thưởng NGÂN-BÀI, KIM-BÀI

Hors Concours

Membre du Jury

Có bán khắp nơi: Có trữ tại: MAGASIN UNIVERSEL, 127, Rue Catinat, 127

PHOSPHATINE FALIÈRES là một món vật thực khó mà bắc chước được.

Đã có tánh dưỡng như sữa, mà lại ngon ngọt, dễ ăn.
Dùng nuôi con nít và để dưỡng những kẻ tỳ vị yếu.
Phải đòi cho thiệt hiệu Phosphatine Falières.

Coi chừng kẻo lầm đồ gian giả, bắc chước theo bột thần hiệu PHOSPHATINE FALIÈRES

Bột này bán cùng xứ, tại PARIS thì ở đường de la Tacherie, môn bài 6.

Thứ rượu

QUINQUINA Saint Raphaël

Uống vô BỔ TÌ VỊ

ăn ngon ngủ khoẻ

Có trữ bán tại hãng DENIS FRÈRES

Là Đại lý ở Saigon, Haiphong, Hanoi, Pnom-penh và Tourane.

Tự do diễn-đàn

(Tribune libre)

Ngỏ cùng liệt-quí

Đã lắm phen, Bổn-báo có tuyên ngôn rằng về mục Tự-do-diễn-đàn này, Bổn-báo riêng để cho liệt quí bình luận cho thỏa mãng ý muốn. Nhưng bởi, cũng đã lắm phen, Bổn-báo gặp nhiều có chỉ hẳng thật rằng tên ký dưới bài gởi đến và đăng vào báo đó không phải là tên thiệt của người viết bài ấy; hoặc tên giả, hoặc mượn tên của người hàng xóm mà để đại vào. Ấy là một đều đáng cho là khiếp nhược, mà người chưa chịu ăn-năn chừa bỏ. Nếu việc quả, mình đảm đương cầm viết chép ra để gương giáp ích, có sao lại sợ mà nặc danh? Há chưa phải là khiếp nhược chăng?

Vì cái tật khiếp nhược ấy, gây rối, buộc Bổn-báo từ đây, những bài ở đâu gởi đến, tên ký không rõ, hoặc Bổn-báo không nhận biết, thì Bổn-báo không ấn hành. Lại còn những bài ấn hành trong mục này, thì Bổn-báo để trọn về phần người ký tên gánh chịu lấy những đều cang hệ gì xảy đến; Bổn-báo không cang-dự. L. T. T. V

⁂

TỤC LỆ ĐÁM TÁNG NƠI RẪY BÁI

LỄ ĐIẾU

(Tiếp theo)

Mãn cuộc thành-phục thì sui-gia, hoặc dâu-rể, hội-hàng bà-con, làng-xóm lần lần đến điếu lễ, kẻ tế heo người cúng bạc, hoặc phúng-vãng, trầu-cau, rượu-trà, bánh-trái, nhan-đèn vân vân, các món ấy gọi là lễ điếu.

Công cuộc của người đi tế heo, trước hết phải làm thịt một con heo trộng trộng, đem đến nhà tang, như heo để sống thì sả hai, đầu chặc lìa song ráp lại nguyên con; còn như heo quay thì để nguyên. Heo này đem đến để nằm ngan trước bàn thờ người quá vãn, chung quanh con heo ấy thì để xôi bánh, trầu cau, nhan đèn vân vân.

Sắp đặt xong người đi tế ấy phải sắm một khay trầu rượu bưng đem để nơi bàn quan (chỗ hương-chức ngồi) rót rượu làm lễ xin phép làng cho mình cúng tế người quá vãn ấy. Làng cho phép rồi, thì người đi tế phải bưng khay trầu rượu nói với chủ tang những việc cúng tế đó, chủ tang bằng lòng đoạn người đi tế đó đem để trên bàn thờ, rót rượu ra vang-vái vong hồn người cỡi-hạt ấy chứng miêng cho. Vái xong bèn bước ra đứng trước bàn thờ lấy cặp đèn đốt lên (đèn sáp hoặc đèn cầy trắng cũng được, đèn này của người đi tế đem đến) hai tay cầm nhập lại đưa lên ngay trước tráng, cuối đầu vái làm thầm một chập, đưa đèn ra cậy người đứng gần đó cậm giùm lên trên chơn đèn đã để sẵn trên bàn thờ. Cậm đèn xong, người đi tế đứng giang ra cuối lạy sau lạy thì rồi việc. Sau lạy ấy chia ra làm ba độ, mỗi độ là hai lạy; nếu có nhiều người cúng tế chung một cuộc thì người này lạy hai lạy rồi bước ra đứng bầu hai bên đó, kế người kia vào lạy. Cứ vậy cho giáp quận, nghĩa là mỗi người lạy ba bận, mỗi bận là hai lạy. Cái sự lạy này có nhiều người thất giáo lạy coi tệ lắm, mà nhứt là mấy ông mới vào dân Annam.

Cũng có một vài ông bán-khai văn-minh hay xưng mình là người không biết lạy!

Những người đi tế heo thuật trên đây là những người đã có thọ ân nghĩa nặng của người quá vãn đó.

Còn hội-hàng phần nhiều ưa cúng vản cùng phúng lắm. Vì trong vản, phúng đều có gắn chữ đề tên, hiệu của hội và khi cúng rồi đem treo nơi nhà tang cho mỗi người rõ biết; giáp hai-mươi bốn tháng của tang mới đốt. Thường thấy tấm phúng của Khách-trú thì bằng hàng hoặc vải mỏng, bề dài chừng hai thước, bề ngang lối một thước, trong tròng có gắn ít chữ tàu mà thôi. Còn tấm phúng, tấm vản của người Annam phần nhiều ưa làm rực rỡ lắm; trong tròng tấm phúng lại gắn rồng gắn phụng bằng kiếm-tiếng và bát-tiên bươm-bướm bằng hàng màu với chữ trắng, chữ đỏ, chữ đen. Có nhiều tấm phúng ấy giá tới ba bốn chục đồng bạc song tiếc thay là mua của Khách-trú mà thôi.

Có nhiều hội đem vản phúng đến nhà mà cúng; ấy là phần hội viên ở xa, chớ hội-viên ở gần nhà tang thì hay sắm một cái bàn đưa để khiên đến nhà tang mà cúng. Trên bàn đưa ấy có chưng hoa quả, nhan đèn phúng vản. Khi khiên đi dọc đàng có đờn-thổi giúp vui, trông vào có mòi xinh-đẹp!

Đám táng nào mà có bàn đưa nhiều thì tục hay gọi là đám tử-tế rõ ràng.

Công cuộc của những người hội-viên đến đám tang mà điếu lễ cũng phải làm theo tương tợ như công cuộc của người đi tế heo vậy.

Đông-yên-Tài.

MUỐN BÁN

Một cái xe hơi hiệu: DODGE máy còn tốt lắm, giá: 2.800 $ 00.

Một cái xe hơi hiệu: MITCHELL sáu máy còn tốt, giá. 2700 $ 00.

Ai muốn mua do nơi Bổn-quán.

ARTICLES PEINTURES POUR ARTISTES PEINTRE

PHOTO-STUDIO

MEILLEUR MARCHÉ QUE PARTOUT AILLEURS

1re QUALITÉ

Lời bố-cáo

của quan Trạng-sư R. Crémieux

Việc Tham-nghị-mưu-lục Luật pháp và chánh trị của ông Robert Crémieux khởi bày ra mà làm coi càng ngày càng thạnh, nổi nên một cuộc đồ sộ rõ ràng.

Tự nhiên sanh nhiều việc tranh giành, ra ghen hiền ghét ngỏ chớ lạ gì đâu. Vẫn nhiều kẻ đem lòng hờn giận sao ông Robert Crémieux có cố cặp giúp đỡ con nhà Annam mình hết lòng như vậy, lại còn ăn tiền công rẻ hơn các chỗ khác nữa.

Như kẻ ganh ăn như vậy thì làm đồn huyễn hoặc với thân chủ rằng ông Robert Crémieux không phải là Trạng-sư thiệt, hễ đến cậy ngài giúp việc chi thì ngài đòi tiền công mắc hơn các nhà giấy khác. Nói làm vậy là nói láo xược, phỉnh gạt kẻ thưa kiện đó mà thôi.

Thiệt ông Robert Crémieux đòi nợ giùm cho các chủ nợ, hễ nó để đòi thì ngài chẳng thèm đòi tiền công, tiền sở phí trước; còn như gặp mối lôi thôi khó đòi, ngài mới tùy số nó lớn nhỏ mà biểu thân chủ đóng trước cho ngày chút đỉnh tiền sở phí mà thôi.

Ông Robert Crémieux làm đơn, đặt lý-đoán, ăn giá từ 25 cho đến 40 đồng mà thôi. — Còn giảng luật-pháp, xét việc xấu tốt cho thân-chủ, thì ăn từ 10 cho tới 35 đồng bạc mà thôi.

Bởi vậy cả và nước Annam này, có chỗ nào thông hiểu luật-pháp, mà ăn tiền công rẻ vậy chưa?

Ông Robert Crémieux này là con của một ông trạng-sư langsa danh giá lớn lắm; lại ông đã làm trạng-sư nhiều năm nơi tòa phúc-án Paris, nên ngài thông thạo việc thưa kiện lắm. — Còn ông Cancellieri làm đại-lý cho ngài cũng là cử-nhơn luật-pháp xuất thân, ông Cancelliere đã làm ký-lục cho quan Trạng sư Loye, nên ngài cũng thông sự lý lắm, ai lại không biết danh người sao? ấy là đủ cho thân chủ tin cậy đó.

Ấy vậy hết thảy thân chủ chẳng nên nghe lời huyễn hoặc, mà bị gạt gẫm tốn của vô ích vậy.

Quan Toàn-quyền Đông-Pháp mới làm lời nghị mà cho ông Robert Crémieux coi sao-dịch ra chữ quốc-ngữ, các luật-lệ và lý-luật. Nghĩa là con nhà Annam ta được có luật-pháp bằng tiếng Annam cho dễ đọc, dễ hiểu, được mà tuân cứ. — Ấy là một đều quí trọng vô giá đó... Mới nói, người người đều cảm tạ hân hoan tung hô lên mà hay biết đặng tin lành này.

Việc sao dịch ra chữ quốc-ngữ các luật lệ và lý-luật đây, thì có quan Nguyên-soái Nam-kỳ, coi kiểm duợt và sát-hạch trước khi ấn-hành.

Một năm xài có 15 đồng bạc, là của chẳng đáng bao nhiêu, mà một cuốn Mục-lục sao dịch ra chữ quốc-ngữ các luật-lệ của nhà-nước, mỗi tháng xuất-bản in ra bốn kỳ, mỗi kỳ in ra một xấp luật.

Ấy cũng vì muốn giục lòng con nhà Annam ta ăn học luật-pháp, cho biết phận-sự mình phải làm thế nào, và quyền hành của mình ra làm sao, nên ông Robert Crémieux hứa chắc cho người nào mà mua mục-lục của ngài làm đây mà đọc, một cái *Bon* để mà tới phòng Tham-nghị-mưu-lục của ngài lập ra đó mà hỏi thăm việc thưa-kiện khỏi tốn tiền bạc chi cả thảy. Vậy thì rõ lòng ông Robert Crémieux không mong gì chỗ lợi riêng, thật vẫn chỉ có lòng giúp đỡ cho con nhà Annam ta mau được tự chuyên đó mà thôi.

Những kẻ mua Mục-lục này, chẳng những là mỗi năm thâu được 48 xấp luật, mà lại còn được thưởng một cái *Bon* để [illegible] có cần đặng hỏi thăm việc thưa kiện chi, thì khỏi tốn tiền bạc chi cả thảy.

Được như vậy mà ai có khờ dại chi cho đến đỗi không dùng dịp tốt này mà mua Mục-lục luật-lệ và lý luật mà đọc, trước nữa là cho biết luật-pháp cho khỏi sai lầm, sau nữa là giữ mình cùng giữ tài-sản của mình cho khỏi chúng cang đoạt. Ai ai cũng đồng ơn hết sức này mà tỏ lòng cám tạ ông Robert Crémieux là người lo lắng cho dân tộc ta tấn-bộ trong đường văn-minh vậy!

Xấp luật thứ nhứt [illegible] ra rồi, [illegible]

langsa, luật thương-mãi, luật dạy cách thức thưa kiện việc hộ người bổn-quốc và chỉ-dụ năm 1883 chế luật-hộ để xử cho người bổn-quốc; các khán quan sẽ đọc trong xấp luật này, thơ của Đức thầy Victor Quinton, làm Giám mục Laranda cai trị địa phận Nam-kỳ hướng tây, và thơ của các viên quan lớn Annam, gởi phong ngợi ông Robert Crémieux vì đã hảo tâm lo lắng cho con nhà Annam như vầy. Thơ của quan Đốc-phủ-sứ Lê quang-Hiển ở Sadec thưởng thọ tứ đẳng bội-tinh; thơ của quan Đốc-phủ-sứ Ng-t[illegible]n-Sử ở Chợlớn cũng được thưởng thọ tứ đẳng bội-tinh; thơ của quan Đốc; phủ sứ Lê quang-Liêm kêu là Bảy ở Bến-tre; thơ của ông cựu Hội-đồng quản-hạt Trần-trinh-Trạch, thưởng thọ ngũ-bội-đẳng-tinh v.v. cũng là thơ của nhiều quan lớn khác mà gởi phong tặng ông Robert Crémieux đã đem lòng cố cặp đến dân Annam ta, mà bây giờ làm việc có ích chung vô giá như vầy; thật là ân-nhơn trong nước đó.

Trong một bài *Tiểu dẫn* của ông Robert Crémieux làm mà dẫn kiến cho ông thân ngài là ông *Fernand Crémieux* đương làm T[illegible] nghị-viện công-đồng thay mặt cho dân tỉnh Gard bên Đại Pháp-quốc, được thưởng thọ ngũ-đẳng bội tinh; văn chương đặt hay tuyệt diệu và cắt nghĩa rõ ràng; cái chí ngài, là muốn cho nước Annam ta đặng giàu vinh tột bực, vì Nhà-nước Đại-pháp đã lấy chỗ nhơn-nghĩa mà bảo chữa giáo huấn dân tộc ta cho đến bây giờ.

Chẳng có người thông minh nào mà chẳng có người quân tử nào mà tiết chi số 15 đồng bạc mà không muốn mua cuốn Mục lục luật-lệ và lý-luật mà đọc, mà học cho biết phận sự và công việc ở đời cho khỏi làm lỗi bao giờ; hết thảy con nhà Annam phải mua mà đọc mới là phải điệu.

Phải gởi thơ cho ông Robert Crémieux ở tại Saigon đường Bonnard số 16 hiệu, một cái mandat 15 đồng bạc thì sẽ đặng các xấp luật đã ấn hành rồi và cái *Bon* thưởng để mà hỏi thăm việc thưa kiện khỏi tốn tiền.

MỠ THƠM HIỆU BERTHUIN

Pachod Frères & Cie Lyon

Đồ cẩn, đồ thêu và hoa-ly

BÁN TẠI TIỆM

TRẦN-QUANG-NGHIÊM

đường d'Espagne số 200 (góc Chợ mới)

SAIGON

Giá rẻ.

Tiệm này trữ đủ các đồ cần dùng về việc đèn khí, như dây đèn, bóng đèn, quạt máy điện, bàn ủi điện v. v. và đủ các kiểu đèn thắp bằng dầu săng và dầu lửa có măng sông và hàng tơ lụa Bá-kỳ.

Bán sỉ và bán lẻ giá rẻ.

AU «VELO-SPORT»

50 à 54, Bd. Charner et rue d'Ormay.—SAIGON

Xe máy hiệu WONDER là một hiệu TỐT NHẸ-NHÀN CHẮC-CHẮN

CHẠY ÊM VÀ CÓ CHỪNG

ĐỒ LẠI RẤT NHIỀU VÀ SỤT GIÁ

Đồ phụ tùng trong cuộc tiệt xe-máy đạp

ĐỒ MUA THÌ GỞI THEO TÀU, XE-LỬA VÀ THEO NHÀ THƠ

HÃNG NÀY BẰNG LÒNG CHO BẠN HÀNG TRẢ PHÂN NỬA TIỀN MUA XE-MÁY BẰNG GIẤY QUỐC-TRÁI LANGSA TÙY THEO GIÁ ĐÓ TRONG NGÀY TRẢ

AU «VELO-SPORT»

DỊP TỐT KHÁ NHỚ

Hãng SINGER và công-ty ở Cholon lấy làm hân hạnh kính cùng lục-châu chư-tôn hay rằng: Hãng mới tiếp đặng nhiều thứ máy may ở bên Amérique (Tân-thế-giới) đem qua, kiểu giáng rất đẹp và tiện dụng lắm. Giá bán hạ xuống rất nhiều, thiệt là dịp tốt ít khi có.

Hãng SINGER và công-ty lại nhận lãnh cách mua trả góp từ tháng; vị nào muốn mua may trả góp xin mời đến tại bổn hiệu mà thương nghị.

SINGER & Cie
25, Avenue Jaccaréo, 25
Cholon

Kính cùng quí ông và quí bà, tại đường *Amiral Courbet số 32*, có tiệm hiệu «NAM-THAI-SANH» may đồ Tây và đồ Annam rất khéo lại rẻ, có bán Laine, cols, cravates, ceintures, vân-vân.,.. Mua bên Pháp, lại có bán hàng Tàu đủ thứ, xin mời đến may và mua đồ giùm, thì ơn rất trọng.

NGUYỄN-CÔNG-NGỌ.
(Enregistrement).

CHỦ ĐIỀN!

NÔNG GIA!

CÁC NHÀ CÓ XE HƠI!

Các món gì của chư-tôn muốn làm bằng sắt, làm ra hay là sửa lại những máy móc và đồ khí-cụ về nông-nghiệp;

Làm các món nhỏ rời của mô tơ bằng thép, gan, đồng, đồng-bạch.

Thì xin chư-tôn hãy đến:

FORGES ATELIERS ET CHANTIERS D'INDOCHINE

Tại Khánh-hội, Quai de la Marne

Dây thép nói 95 mà đặt.

Làm kỹ-cang lắm, có tay thợ chuyên-môn ở các xưởng kỹ-nghệ khéo bên Pháp-quốc kiểm điểm công việc làm.

LỜI RAO

(BÁN HỘT THỦY-XOÀN NƯỚC TỐT)

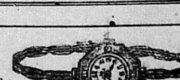

Kính các ông các bà đặng rõ: Tiệm thợ bạc tại bên xứ Tây (Au-châu) và Trung-quốc (Tàu) mới gởi qua các thứ đồ Nữ-trang và Ngọc-thạch đủ kiểu thiệt tốt, kể ra sau đây:

Hột thủy-xoàn lớn nhỏ nước trắng xanh tốt, muốn mua lớn nhỏ cũng đặng.

Đồ Nữ-trang đủ thứ kiểu, nhận hột thủy-xoàn tốt, cùng bạch kiêm (Platine).

Bán Ngọc-thạch xanh tốt dùng làm cà-rá, bông tay, vòng đeo tay đủ thứ kiểu.

Bán đồng hồ vàng trái quít lớn nhỏ và đeo tay cũng có đồng hồ treo đủ kiểu lạ, trong máy có đủ 15 hột chai (15 Rubis) đi thật đúng, xin coi theo 2 hiệu hãng đây.

1° Cyma — 2° Election

Giá bán rẻ hơn các tiệm khác.

TIỆM THỢ BẠC; KYYUN.— 179 Rue Catinat.— SAIGON

...SAIGON —

...IN
& Cie Lyon

...LO-SPORT »
...r et rue d'Ormay.— SAIGON
...ONDER là một hiệu
...HẮN CHẮC-CHẮN
... VÀ CÓ CHỨNG
...NHIỀU VÀ SỤT GIÁ
...g cuộc tiệt xe-máy đạp
...THEO TÀU,
...-LỬA VÀ THEO NHÀ THƠ
...ÔNG CHO BẠN HÀNG TRẢ
...MUA XE-MÁY BẰNG GIẤY
...GSA TÙY THEO GIÁ ĐÓ
...G NGÀY TRẢ
...LO-SPORT »

...T KHÁ NHỚ
... công-ty ở Cholon lấy làm
...g lục-châu chư-tôn hay
...iếp đặng nhiều thứ máy
...que (Tân-thế-giới) đem
... đẹp và tiện dụng lắm.
...ất nhiều, thiệt là dịp tốt
... công-ty lại nhận lãnh
...ừ tháng; vị nào muốn
...n mời đến tại bổn hiệu
SINGER & Cie
25, Avenue Jaccaréo, 25
Cholon

...g quí ông và quí
...g Amiral Courbet
...n hiệu « NAM-
... may đồ Tây và
...ất khéo lại rẻ,
..., cols, cravates,
...ân-vân.,.. Mua
...i có bán hàng
..., xin mời đến
...a đồ giùm, thì
...
...GUYỄN-CÔNG-NGỌ.
(Enregistrement).

...E HƠI!
... làm ra hay là
...hiệp;
...n, đồng, đồng-
...NDOCHINE
...
...ác xưởng kỷ-
...âm.

...ờn nhỏ cũng đặng.
...ạch kiềm (Platine).
... đeo tay đủ thứ kiểu.
...ồng hồ treo đủ kiểu
... theo 2 hiệu hãng đây.
...lection
...n khác.
...e Catinat.— SAIGON

SỮA BÒ TƯƠI
CÓ KHỬ ĐỘC

NESTLÉ

Có hai thứ hộp

VIN TONIQUE
ET
BI-NUTRITIF
DU DOCTEUR RIP
Vệ sanh TỬU của Lương-y RIP chế

Thứ thuốc rượu nầy là một vị đại bổ gân cốt cũng là tráng kiện tinh thần, bất kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống đặng cả. Những kẻ tuổi cao khí lực suy giảm, vội thấy ngày xuân đã thỏn mỏn hễ uống rượu nầy vô, thì ắt đặng cử lão thành đồng, mặt mày tươi tốt coi như trẻ, lại mãng hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược, đờn bà mất máu, có huyết bạch, có chửa, những kẻ hao tổn tinh thần hễ uống rượu nầy vào thì mạnh mẽ, lẫm liệt, da thịt đỏ săn, tinh thần tráng kiện.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc

Có trữ bán tại tiệm thuốc Tây *ở đường Marins số 190, Cholon.*

Dépot PHARMACIE FRANCO-CHINOISE 190, rue des Marins Cholon.

XE MÁY ĐẠP CỦA HÃNG *L. CAFFORT*
HIỆU « ALCYON »
ĐUA ĂN HẠNG NHỨT

Hôm bữa khai trương Trường đua xe máy đạp tại Saigon, bên phía mấy người Langsa đua lãnh phần thưởng của quan Toàn-quyền ban thì *M. Le STUNFF* ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON ăn hạng nhứt.

Còn bên phía mấy người Annam đua lãnh phần thưởng khai trường thì *M. Trần-văn-THINH* hạng nhứt, *M. Trần-văn-CHÁNH* hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON

L. CAFFORT.
N° 32, 34, 36, Rue Catinat. — SAIGON

Nhân tình ngẫu-lục

Kim-tú-Cầu

(Tiếp theo)

Than ôi ! đến đoạn nầy là cơ nguy-hiểm của con đã dồn dập mà đến đấy, lúc tứ tạ hai ông bà phân dọn đồ về thời đầy-tớ lý-tảng, tâm-tính khác xưa, không theo chỉ-cử của mình, tiền của mất-mác, đồ vật hao mòn, lấy làm khổ-sở quá, có người thích thuộc ở Nghệ-an viết thơ cho con bảo sang đó mà ở, nấn-ná đợi tin cho qua ngày tháng ; ngày hôm ấy con định mướn thuyền mang hết gia-tư xuống yên tri mà đi, nào hay bữa cơm xong, thuyền mới xuôi dòng thời đánh giấc say-mê ngũ thiếp không biết, kịp đến tỉnh giấc dậy, tớ đầy đâu hết, tiền của đều không, một mình ngồi trong chiếc thuyền con, cùng hai người khách lạ, đương chén-thù chén-tạc với nhau lại buông lời trêu ghẹo lắm tiếng khó nghe, con định thần nghĩ mãi một giờ lâu, mơ màng còn tưởng mình ở trong giấc mộng, bỗng nghe mấy tiếng chuông chùa mà nhận ra là sự thật, hãi hùng xiết bao, nghểng đầu trông lên trời thấy các ngôi sao nhấp nhán sáng quanh mình hiu-hắt, gió thảm sóng-sầu, nghĩ thân phận không sao thoát khỏi tay đứa gian-ác đặng, sống-nhục thác-vinh, bề nào cũng tính cho xong một bề, mới deo mình giữa dòng nước chảy, ngờ đâu số còn nặng-nghiệp má-đào. người dầu muốn thác trời nào đã cho.

Bà sư nghe lọt mấy lời mủi lòng rơi lụy, mà vũ ủy Tú-cầu rằng : người ta sinh ở đời, tránh sao cho khỏi sự bĩ-thái tuần-hoàn, mà cũng do bởi nghiệp-duyên kiếp-trước, nên mới đến bỏ ngày nay ; Bà nên sớm mau sám hối qui-y cửa-phật rồi cũng được giải thoát tai-nạn vậy.

Tú-cầu nói : trăm lạy sư-cụ. bây giờ thân con cô-độc, quê nhà xa cách, biết làm sao mà thân oan cho thỏa, rồi lại đầu sư thinh-phép, nhờ đức từ-bi thân nầy bạn với cỏ-cây cũng vừa.

Bà sư cười nói rằng : nhà sư tu-hành, chỉ biết cầu nguyện cho chúng sinh, tiêu-diệt tội-chướng, chớ thân-oan tiết-hận thời sư-tình của thế-gian, bà nên cậy kẻ khác mới xong.

Tú-cầu nghĩ thầm trong dạ lui tới khó nổi nhứt đáng việc chưa thành-tựu mà lại gặp cơn nguy-nạn khác nữa, thôi thời thà nghe lời sư-cụ nương-náu một buổi đề đợi tin trong Kinh ra sẽ hay, nghĩ thôi, lại cúi lạy bà sư xin lưu cư lại đó.

Bà-sư nói : Nam-mô-a-di-đà-phật, tôi cho tiểu-đạo nầy đưa bà sang bên Linh-ẩn-tự mà ở, kẻo đây quân gian-ác đã tỏ lối ra vào, e rằng nay mai không khỏi lậu tiếng chúng biết, thành ra sự hiềm khích cho nhà chùa, mà cũng nhiều điều bất lợi cho bà.

Tú-cầu cám tạ, bèn theo người tiểu-đạo nơi con đường nho nhỏ trong rừng mà đi, cây cối um-tùm, sỏi sành lởm-chởm, người tiểu-đạo đi quen chưa không lấy làm khó nhọc, chỉ duy Tú-cầu thời nỗi bước mỗi thở-than, ngập-ngừng đi không nổi, xưa nay bàn chơn ngà-ngọc không lìa bỏ giày dép ra ngoài, nay gặp cảnh trường chuyện trăm chiều phiền não, ruột tằm muốn đứt, bước đường thêm đau.

Người tiểu-đạo nói : thưa bà gần tới kia từ đây qua đó còn xa lắm, đừng đình thế nầy, xế chiều chưa chắc đến nơi.

Tú-cầu thở ra không nổi gì lại gượng-gạo đi, đi được mấy bước lại đứng rên một hồi lâu. Người tiểu-đạo nói : kìa cái lều-tranh bên đường, chúng ta hãy tới đó tạm nghỉ cũng đặng.

Tú-cầu nói : nhà ai đó ?

Tiểu-đạo cười nói : lều-tranh của bọn làm đất rầy đó.

ĐẠM-PHƯƠNG Nữ-sử.

(Mai tiếp)

Nhà máy xay lúa
MÁY TÀU CÙNG CÁC THỨ MÁY KHÁC

Lục châu quí khách muốn lập nhà máy xay lúa cùng các thứ máy khác, hãy do nơi hãng « L'UNION INDUSTRIELLE et COMMERCIALE » môn bài 41 đường Chaigneau Saigon.

Giá đã rẻ, mà cách trả tiền bạc cũng là dễ; cho trả 3 kỳ cũng là 4 kỳ, tùy theo ý mình muốn.

Ông chủ hãng nầy rất thiện nghệ hết sức về việc nhà máy xay lúa cùng các thứ máy móc khác.

Như trong lục châu quí khách muốn hỏi đều chi về máy móc cùng đồ phụ tùng nhà máy, thì hãng nầy sẵn lòng hồi âm tức thì.

Có xưởng tại Chợ quán làm và sửa đủ các thứ máy, công việc làm rất kỹ cang và nhậm lẹ lắm.

Trăm năm không phai

NHÀ HỌA CHƠN-DUNG
NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN
Số 73, Boulevard de la Somme
(NGANG CARE XE LỬA GIỮA CHỢ CŨ)
SAIGON

Thợ về tiệm nầy đã có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường xảo-nghệ, và được 3 cái bằng-cấp đấu xảo Hanôi ; mới năm rồi dự cuộc Đấu-xảo thành Marseille lại được thưởng bằng cấp và Médaille rất xứng đáng. Hình vẽ thiệt tinh xảo và để trăm năm không phai.

Chư quí vị muốn vẽ xin gởi hình chụp đến hoặc viết thơ hỏi, tiệm nầy sẽ gởi cho một tờ cáo bạch có biên rõ thước tất giá và các nghĩa phân minh.

Cáo bạch

Nhơn tiết nghĩ HÈ bổn trường bổ trường nhỏ nghĩ từ 12 *Juillet 1923 (29 tháng 5 annam) chí 2 Aout 1923 (20 tháng 6 annam)* tựu trường.

Những học sanh cũ hãy nhớ ngày mà tựu cho đúng, nếu trì trễ sẽ bị mất chỗ học.

Những học sanh mới muốn đầu nhập thi từ đây thân nhơn hãy viết thơ mà xin để dành chỗ trước hoặc xin cuốn chương trình đều lệ học thi trường sẵn lòng gởi đến.

Nay kính
NGUYỄN-XÍCH-HỒNG.

PHOTOGRAPHIE ARTISTIQUE ET INDUSTRIELLE
Opérateurs sortant des 1ers Maisons de Paris
KHÁNH-KÝ & Cie
THỢ CHỤP HÌNH ANNAM KHÉO NHỨT
54, Boulevard Bonnard, 54 — SAIGON
Téléphone N° 416
TRAVAUX D'AMATEURS
PORTRAITS EN TOUS GENRES
Pose par tous les jours à l'atelier et domicile
PHOTOGRAPHIES SUR ÉMAUX
Portraits dessinés à l'encre de Chine sur papier Bristol
TRAVAUX D'ART
CHARBON AQUARELLE GÉLATINO
Retouches artistiques très soignées

Đại Ich
ở đường Marins, số 162. — CHOLON

LÃNH SỬA XE MÁY, MÁY ĐIỆN KHÍ VÀ MAGNÉTOS

Có bán xe máy hiệu *Phi-Phi ; Malbrough, Frégatte.* Xe máy còn mới hiệu *Talbot* (dám bảo lãnh) giá riêng định chắc 50 $.

Đồ phụ tùng, quạt máy, bàn ủi, đèn khí 110 volts hiệu *Phillips.* Đèn manchons dầu hôi 800 bougies.

Nguyễn-văn-Chức
50, 52 Rue des Marins CHOLON

Lãnh làm nhà máy xay lúa đủ các thứ kiểu theo kim thời, có thợ ráp máy thiện nghệ, họa đồ chỉ giùm không ăn tiền. Bán đủ đồ phụ tùng cho nhà máy xay lúa.

SOURCE
Perrier
GAZEUSE NATURELLE

Sur les Sodas et autres boissons
GAZÉIFIÉES ARTIFICIELLEMENT
La Source Perrier a cette supériorité énorme d'être une Eau gazeuse
ABSOLUMENT NATURELLE
Se méfier des contrefaçons

THỨ NƯỚC SUỐI NẦY THẬT LÀ NƯỚC Ở DƯỚI SUỐI TỰ-NHIÊN, NÊN HÃY COI CHỪNG HỌ HAY BẮT CHƯỚC.
AI MUỐN MUA MÀ DÙNG THÌ HÃY ĐẾN HÃNG.
POINSARD & VEYRET
Boulevard Charner,
Saigon
Ai mua, sẽ giá rẻ mà còn khỏi lầm lộn.

PHARMACIE PRINCIPALE
Tiệm thuốc chánh G. Renoux
NHỨT HẠNG BÀO-CHẾ SƯ, Ở NGANG NHÀ HÁT TÂY SAIGON

L. SOLIRÈNE
NHỨT HẠNG BÀO-CHẾ SƯ, KẾ-NGHIỆP
Tiệm thuốc nầy buôn bán lớn hơn hết trong Đông-pháp

Tiệm thuốc nầy đứng bực nhứt đã lâu năm rồi, và buôn bán lớn hơn các tiệm khác trong cỏi Đông-pháp.

Tiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có ông chủ là một thầy bào-chế nhứt hạng, vẫn là cử-nhơn bác vật xuất thân, đứng xem sóc việc bào-chế thuốc một cách kỹ lưỡng, trùng theo toa của các quan thầy thuốc ra cho người ta ; lại nhờ có người Tây và người Nam thảy đều tin cậy.

Tiệm thuốc nầy cứ do theo ý người bạn hàng mà bán thuốc, hoặc tuân theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, chớ chẳng hề khi nào làm sai, hay là lúc trong tiệm không có thứ thuốc người ta hỏi thì không khứng đem thứ thuốc khác mà dồi thế vào.

Tiệm thuốc chánh của ông L. Solirène khuyên những bạn hàng :

Nên dùng thuốc của ông L. Solirène là một người chủ tiệm rất ngay thẳng, chiếu hiền đãi sĩ ;

Vì thuốc tinh tấn, mỗi lần thuốc bên Tây gởi qua đều có thí nghiệm cho rõ tốt, xấu thiệt giả ;

Vì có bạn hàng đông đảo, nên bán mau hết, không có thuốc cũ ;

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng, xem xét kỹ lưởng cách bào chế thuốc cho y theo toa của quan thầy.

Mục-tú-Nương

(NÀNG CÓ HAI CON MẮT ĐẸP)

(Tiếp theo)

Chàng nói như vầy :

— Tôi hiểu rồi,.. Thình lình quyết đi nên ra vội-vàn như thế... Hiền hữu mà chẳng náng lại một ít lâu rồi sẽ lên đường, là vì hiền hữu nghĩ rằng thiếm ở nhà còn phải sắp đặt trang liêm dân đó cho xong, sau mới dắc Bẹt-na theo cùng hiền-hữu, phải vậy hay chăng ?

— Không, tôi tách ra đi một mình, còn mẹ con nó đồng ở lại.

Đạt-ben sửng sốt nói rằng : Hiền hữu dề hết lại đây sao ?

— Hiền hữu ôi, thế phải vậy, và chính việc của mẹ con nó, tôi muốn cậy hiền hữu giúp tôi một thuở. . . Mà trước hết, xin khá nghe tôi cho rỏ :

— Cứ nói đi mà, hiền-hữu vẫn biết rằng phó thác việc chi cho tôi cũng đều xong cả.

— Tôi biết chớ.

Trước đây, để tôi hỏi hiền-hữu một đều... Chẳng hay tôi cang hiền hữu, bảo đừng đi vậy có đặng chăng ?

— Không đặng đâu, hiền-hữu... Hiền hữu không cần đặng mà cũng chẳng ai cần đặng tôi .

Anh thầy thuốc nói lời nầy như mình nói riêng với mình vậy : « Rỏ ràng là thiếm ở nhà không có rằng nói nên hiền hữu chẳng nghe lời. »

Chẳng Nẹt-vinh chận nói : « Ở nhà tôi đâu rỏ đặng chuyện nầy. Nội cả thầy có một là người tài phó của tôi, hai nữa là hiền-hữu đây biết thấu chơn tình.

— Mà, tại cớ chi, hiền-hữu vội đi như thế ?... Hiền hữu đã nói với tôi rằng không can chi đến danh tiết... Dầu không nói, tôi cũng đã chắc ý trước cho rồi... Vậy thì làm sao mà vội-vã như thế ?

— Vì hễ tôi càng tri huởn lại đây, cuộc phân tay sau càng đau-xót lắm.

— Phận làm chồng, làm cha, có nên lìa vợ, lìa con cách ấy chăng ?

— Làm cho tán-gia, bại-sảng rồi tác thân ra lo phục nghiệp lại cho vợ con thì lìa vợ con mà đi, có chi gọi là không nên nữa ?

— Hiền-hữu ở Bari đây phục-nghiệp chẳng đặng sao ?

Nẹt-vinh lắt đầu buồn-bã :

Hiền-hữu có biết công chuyện ở đâu... Hiền-hữu vốn là tay bác-sĩ chớ không phải người chuyên-nghiệp ngân-hàng... Trong cái nghiệp nầy chẳng khác giữa trận tranh-phuông, những kẻ thất cơ phải thiệt, những người nhào xuống đất rồi khó chỏi dậy lắm mà... Vậy thì, ở lại đây, mãng tri-chi cùng nổ-lực vẫy-vùng, lẽ khi, có ngày tôi cũng thót lên yên lại đặng và lấp bằng cái vực sâu mới khai dưới cẳn tôi đây... Mà biết cuộc vẫy-vùng ấy dây-dưa đến mấy năm ?.. Mươi năm, hai mươi năm chắc !.. Hai mươi năm hàng-vi, thì vợ tôi phải chịu cho buổi xuân tàng, phải chịu thất thường cho hương phấn, phấn lợt !... Tôi không muốn việc ấy chút nào !... Kui chết bụt, tôi còn với lại đặng hai chục muôn quan... Tôi để lại cho ở nhà tôi phân nữa... Nếu tôi đi đây mà làm xong chuyện, bây nhiêu đó đủ cho nó dùng đến lúc tôi về... Nếu tôi làm chẳng xong.

— Đạt-ben vội-vàn chận nói :

« Hiền hữu chớ tính về phía ấy làm chi.

— Tôi phải tính mới đặng, vì là may ít chớ rủi nhiều... Đó ! lâm cảnh ấy, tôi tin trông nhờ hiền-hữu.

— Nhờ tôi ?

— Phải... Tôi vẫn biết rằng hiền hữu có tình cố giao với ở nhà tôi từ thuở ấu xung, và rằng thương thằng Bẹt-na, con tôi lắm .. Nhơn có tình ấy mà tôi niếu chơn hiền hữu làm sở cậy.

— Sao hiền-hữu không nói đến cái lòng của tôi thương hiền-hữu với, và hay là hiền hữu tưởng tôi có ý thấy đó suy rồi có phai-lợt đi chăng ?

— Nói vậy té ra tôi không biết bụng sao... mà đây là nào có phải tôi lo cho phận tôi đâu... Tôi đi, để vợ con lại nhà thì nó cần phải có người mà nhờ chỉ vẽ mọi đều và đặng dựa thân yếu mỏng. Ở nhà tôi còn nhỏ, không từng trải như người ; tự nhỏ sung sướng đã quen, nào có biết sao là lo lắn, cứ sẵng có thì xài !.. Nếu tôi đi lo làm ăn mà rủi có một mai rồi — Không phép sống đời — Ả: nó phải bỏ vợ lại côi dương trần, không phương chống chỏi trong thế sự. Vậy nó phải lo mà thục-quyền mới đặng.., Tôi muốn vậy ! Tôi định vậy !

Chàng nói mấy lời sau chót hơi rung, nên nín đi một chập đặng làm tỉnh lại.

— Hiền hữu ôi, lúc đó mà hiền hữu châm nom đến ở nhà tôi đặng thì qui hồ cho nó biết bao nhiêu. Hiền hữu khá ra tay diều dắc nó và cầm cán nó trông cơn chọn lựa.

Thấy ý nao-nư của Nẹt-vinh, Đạt-ben động lòng và nói : « Hiền-hữu phải suy lại nữa... Hiền hữu bỏ mà đi vậy ắc hại cho thiếm thảm-thiết biết bao.

Nẹt-vinh hỏi : « Sao hiền hữu chắc vậy ?

(Còn tiếp)

HỘI NHÀ MÁY XAY LÚA VIỄN-ĐÔNG
(Rizeries d'Extrême-Orient)
Hội nặt danh vốn hùn 25 triệu quan tiền Langsa đều đóng tất số
Ở tại SAIGON, đường Belgique, môn bài số 15. — Nhà máy xay và kho trữ ở tại CHOLON

CÓ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYỆN LÚA
MUA LÚA VÀ LÃNH BÁN LÚA — GIÙM TIỀN LÚA VÀ THẾ LÚA — CHỞ LÚA — LÃNH LÚA GỞI KHO

Trước khi bán lúa, xin hỏi bổn hiệu ; nếu vị điền-chủ nào mắc đi không đặng thì viết thơ cho bổn hiệu, bổn-hiệu sẽ đến viếng mà bàn luận. — *MUỐN HỎI CHI THÌ BỔN-HIỆU SẴN LÒNG CẮT NGHĨA CHO HẾT.*
Phòng việc *ở tại đường Belgique, môn bài số 15.*

CÓ ĐẶT HÃNG NGÁNH TẠI CẦNTHƠ — Và có lập chành mua lúa nơi các chỗ thị-tứ

SAIGON — IMP DE L'UNION TIRAGE 3.500 EXEMPLAIRES L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA